

Tildeling av hoppekvoter for avlssesongen 2024

Vurderingene er gjort av avlsutvalget i samarbeid med avlsfaglig rådgiver ved Norsk Hestesenter, Therese Selle.

Kvotebegrensning på hingster er et viktig hjelpemiddel for å begrense innavlsutviklingen i dølahesten.

Beregningene i EvA gjøres av Norsk Hestesenter og resultatene fra EVA skal brukes som utgangspunkt for tildelingen av hoppekvoter til avlsgodkjente dølahingster.

Avlsutvalget og styret i LD har i tillegg utformet kriterier som skal være med i vurderingen av kvoter for 2024.

Uavhengig av slektskap til populasjonen vil dette alltid gjelde:

Hingster som blir kåret for første gang, premierte hingster som har gjennomgått utvidet bruksprøve 2024 og hingster med null avkom vil alltid få en kvote på 15. Eldre hingster som får avlsgodkjennelse i 2024 vil få tildelt hoppekvote umiddelbart etter hingsteutstillingen.

For at hingster skal settes til en annen kvote enn det slektskapsberegningene i EvA tilsier, må ett eller flere av kriteriene under ny kvotegruppe oppfylles.

Inndeling av kvotegrupper med underliggende kriterier:

Kvote på 15 hopper:

- Hingster som blir kåret for første gang
- Alle premierte hingster som har gjennomgått utvidet bruksprøve i gjeldende år
- Alle hingster uten avkom
- Hingsten skal ikke ha hatt avlsgodkjente sønner eller sønnesønner i 2023
- Hingsten kan ikke ha mer enn 35 bedekninger siste 3 bedekningsår
- Hingsten kan ikke ha flere enn 30 fødte avkom

Hingst	Kvote 2024	Fødte avkom	Far	Morfar	Bedekte hopper 2023
Dobbas	15	11	Jonsvarten	Smedsmo Lindar	0
Mørkves Loke	15	0	Spjotums Rusken	Dalassvarten	2
Uddson	15	17	Udd	Randsvarten	0

Kvote på 10 hopper:

- Hingster med mellom 1 og 40 fødte avkom
- Hingsten skal ikke ha hatt mer enn to avlsgodkjente sønner eller sønnesønner i 2023
- Hingster som har fått tildelt kvote på 5 av EVA og har 20 eller færre fødte avkom
- Hingsten kan ikke ha mer enn 45 bedekninger siste 3 bedekningsår

Hingst	Kvote 2024	Fødte avkom	Far	Morfar	Bedekte hopper 2023
Ankaltruds Tambar	10	5	Vivelstad Svarten	Frøyvin	5
Fagerli Knut	10	20	Ullins Stjerneblesen	Morkasjur	5
Geilostø lens Viktor	10	36	Vollaug Sølve	Borgvind	0
Gjerde Prinsen	10	17	Mostjernar	Skogly Prins	5
Grane Knekten	10	3	Smedsmo Knekten	Mostjernar	0
Haugstad Stjernen	10	14	Dalassvarten	Vigvind	4
Høgheims Rauen	10	16	Vetle Rauen	Vollaug Vind	7
Jensagardens Lykting	10	3	Skjåk Balder	Randsvarten	0
Jonsokken	10	7	Jonsvarten	Smedsmo Lindar	0
Krokens Solan	10	11	Björkhagens Modig (SE)	Zultan 1949 (SE)	13
Lundeprinsen	10	3	Randtind	Morkasjur	1
Lundes Storm	10	4	Nybakk Frøyar	Dalassvarten	0
Laagendølen	10	31	Björkhagens Modig (SE)	Skarprins	4
Meringa Rusken	10	2	Elstad Rusken	Randsvarten	10
Midtgards Storm	10	16	Vivelstad Svarten	Bonus	15
Morka Bron	10	29	Fjellstad Bron	Moklompen	0
Naustvoll Bajas	10	11	Espeset Blåen	Vollaug Sølve	3
Nybakk Frøyar	10	37	Jonsvarten	Vårdølen	3
Ramsvik Odin	10	14	Ullins Stjerneblesen	Vårdølen	10
Randjo	10	11	Jonsvarten	Randsvarten	0
Randvar	10	20	Skrimsblessen	Randsvarten	18
Sellands Even	10	12	Ullins Stjerneblesen	Smedsmo Knekten	4
Skjævestad Alvin	10	2	Randvar	Jonsvarten	7
Skrimms Fjellkar	10	7	Mostjernar	Jonsvarten	0
Skraarudknekten	10	3	Elstad Jokern	Skogs Titan	15
Stjerne Gut	10	6	Gjerde Blæsen	Liagutten	2
Sælid Trym	10	24	Vollaug Sølve	Bjontind	3
Tirilborken	10	39	Elstad Blesen	Bekkebirk	10
Ustu Knekten	10	7	Skrimms Eirik	Elstad Blesen	12

Kvote på 5 hopper:

- Alle hingster som ikke oppfyller kravene for kvoter på 10 eller 15 hopper.

Hingst	Kvote 2024	Fødte avkom	Far	Morfar	Bedekte hopper 2023
Elstad Blesen	5	61	Gullstein	Skrimsblessen	0
Elstad Jokern	5	31	Gullstein	Skrimsblessen	2
Espeset Blåen	5	28	Myklar	Hallingblåen	5
Gjerde Blæsen	5	56	Sogna Blæsen	Bronson	5
Kristian Svart	5	54	Skrim Christian Kvart	Tangvar	5
Midtgards Svarten	5	24	Elstad Blesen	Bonus	10
Moprins	5	43	Ramsvik Prins	Villmarkens Vårvind	4
Skraaruds Eldølen	5	26	Gullstein	Teigmoblesen	4
Smedsmo Mynt	5	43	Myklar	Syljesethrauen	0
Svangstu Fardølen	5	30	Vårdølen	Øverlandtind	5
Svantesvold Søve	5	33	Vollaug Søve	Teigmoblesen	2
Tresa Svarten	5	37	Elstad Blesen	Morkasjur	3
Tresa Vårvind	5	25	Smedsmo Mynt	Morkasjur	4
Tuster Blesen	5	42	Randsvarten	Markhus Svarten	2
Vetle Rauen	5	62	Spjotind	Skardølen	0
Vivelstad Svarten	5	59	Eldkar	Sogna Blæsen	5
Øjo	5	36	Vaesvarten	Randsvarten	0
Åsen Balder	5	23	Moklompen	Randsvarten	0

Eksempler på vurdering ved tildeling av kvoter:

1. Hingst tildelt kvote på 5 hopper av EvA, har mindre enn 20 avkom, ingen avlsgodkjent sønn og har ikke bedekt mer enn 45 hopper siste 3 bedekningsår.
 - Fyller kravene for å tildeles en kvote på 10 hopper, og justeres opp fra 5.
2. Hingst tildelt kvote på 15 hopper av EvA, har mer enn 30 avkom og 2 avlsgodkjente sønner.
 - Fyller ikke kravene for å tildeles en kvote på 15 hopper, og justeres dermed ned til 10.

Unntak og dispensasjon

Hingstene som skal slippes med hoppefølge i Sikkilsdalen, Bekkelegeret og Tronhus får, hvis gitte kriterier er oppfylt, automatisk tildelt kvote på 20 hopper. Dette gjelder ikke hingster som har fått tildelt kvote på fem hopper.

Kriterier for fjellhingster:

Slektskapet mellom hingstene skal ikke overstige en gitt verdi, som vil bli publisert innen 31. mars 2024. (Slektskapskjøringer vil bli utført av Therese Selle, som grunnlag for maksverdi slektskap mellom hingstene).

Halvbrødre kan ikke få 20 i hoppekvote samme år.

En hingst kan ikke tildeles 20 i hoppekvote to år på rad.

Lokallag som arrangerer slipp, vil ha mulighet for å søke om økt kvote opp til 15 hopper for hingster som har blitt tildelt en lavere kvote. Et lokallag kan kun søke om dispensasjon for en hingst.

Dispensasjon kan gis med følgende begrunnelser, men ikke begrenset til:

- Økonomiske forhold for å gjennomføre slippet
- Få andre tilgjengelige hingster i distriktet
- Hingsten gir kombinasjoner med akseptabel innavlsgrad mot lagets hopper

Lokallag kan søke dispensasjon ved skriftlig søknad sendt til Landslaget for Dølahest ved avlsutvalget på avl@dolahesten.no, innen en uke etter avholdt hingsteutstilling.

Avlsutvalget i Landslaget for dølahest, 19. desember 2023.

Underlag til fastsetjing av individuelle hoppekvoter for dølahest i sesongen 2024

Av: Therese Selle, Fagrådgjevar avl, Norsk Hestesenter, 31.10.2023

Avlsprogrammet EvA gir moglegheit til å berekne det me kallar «optimale bidrag». Det ein då gjer, er å berekna dei mest optimale paringane, utelukkande med omsyn til slektskap. Altså det settet med paringar som gir minst auke i innavl og høgast grad av spreing av det genetiske materialet. Det inneber at programmet selekterer både hingstar OG hopper. Berekningane må derfor reknast som retningsgivande, sidan seleksjon på hoppesida ikkje er i bruk på den måten i avl på nasjonale rasar.

I desse berekningane er alle kåra eller premierte hingstar i registeret, som per 26.10.2023 ikkje var registrert døde eller kastrerte, inkludert. Det utgjorde 63 hingstar totalt. Hoppepopulasjonen består av alle levande hopper fødd i tidsrommet 2004-2023, totalt 1308 hopper.

Gjennomsnittleg slektskap mellom hoppepopulasjonen og hingstane i berekninga er 0,27, medan det mellom hingstane er eit gjennomsnittleg slektskap på 0,29. Til samanlikning er slektskapet mellom halvøsken 0,25.

Berekningane er gjort med føresetnad om at det er 300 bedekningar som skal fordelast. Dette er eit tal som er representativt for gjennomsnittleg tal bedekte hopper dei siste tre åra. Då plukkar programmet ut dei best eigna kandidatane, basert på slektskap. Resultatet kan betraktast som rettleiande for fastsetjing av individuelle kvotar for kommande avlssesong.

Norsk Hestesenter vil ikkje anbefala å tildele kvoter som er basert slektskapsberekningar åleine. For det første må ein ta høgde for at stamtavledata er av ulike djupne for ein del av individa og at individ med kort stamtavle vil av programmet alltid verte sett på som meir ubeslekta med populasjonen. Rådet som er gitt til Landslaget er derfor å nytta slektskapsberekningane retningsgivande, men å inkludere fleire omsyn ved tildeling av kvotar som blant anna hingstens alder, tal fødde avkom, om hingsten har avlsgodkjente avkom, i tillegg til hingstens slektskap til populasjonen.